

'VERTROUW OP UZELF EN WEES ALERT'

Zo voorkomt u dat u slachtoffer wordt van internetcriminelen

Ook senioren krijgen steeds meer te maken met verschillende soorten digitale criminaliteit. Daarom heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid de hele maand april uitgeroepen tot de maand *Senioren en Veiligheid*. Sybren van der Velden Walda is vanuit de politie medeorganisator en geeft alvast een paar belangrijke tips.

Stelt u zich eens voor. U zit rustig thuis en u wordt gebeld. De persoon aan de telefoon stelt zich voor als een medewerker van de bank en hij heeft een waarschuwing: u moet uw spaargeld overmaken naar een andere rekening, omdat criminelen er anders bij kunnen. Wat doet u? Pakt u meteen uw internetbankieren erbij? Of ruikt u onraad?

Sybren van der Velden Walda kent helaas te veel verhalen van mensen die dat geld in deze situatie toch overmaken en zo slachtoffer worden van internetcriminelen. Hij is projectleider en coördinator woninginbraak, heling en senioren & veiligheid bij de Nationale Politie. 'Het zal u maar overkomen: u bent van uw pensioen aan het genieten en gebruikt uw spaargeld om af en toe leuke dingen te doen. Of u wilt dat het naar kinderen of kleinkinderen gaat. En in één klap is het weg. Dat doet wat met u.'

Kwetsbare groep

Een sms'je van KPN over niet-betaalde facturen, nagemaakte dagvaardingen van de politie, mailtjes van de Belastingdienst of een whatsappje van 'uw dochter': ze lijken echt - net als het telefoontje van de bank, maar zijn dat niet. Ze zijn het werk van criminelen die u op een slinkse manier geld afhandig proberen te maken.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid en de politie organiseren al een paar jaar in april de campagne *Senioren & Veiligheid*. 'We doen dit omdat senioren bij sommige vormen van criminaliteit als slachtoffers oververtegenwoordigd zijn, bijvoorbeeld bij babbeltrucs. En tegelijkertijd vormen senioren ook een steeds grotere, kwetsbare groep. Het is een generatie die meer dan andere generaties vertrouwen heeft in de medemens. En senioren helpen graag andere mensen, ze zeggen niet zo snel nee.'

SYBREN VAN DER VELDEN WALDA

is projectleider en coördinator woninginbraak, heling en senioren & veiligheid bij de Nationale Politie. U kent hem misschien wel van het televisieprogramma *Opsporing Verzocht*. Daar geeft hij regelmatig belangrijke tips over wat we zelf kunnen doen om inbraak en andere vormen van criminaliteit te voorkomen.

HANDIGE ÉN VEILIGE LINKS

Twijfel over een mail

Op www.checkjelinkje.nl kunt u controleren of de link die erin staat betrouwbaar is. Op www.fraudehelpdesk.nl vindt u veel voorbeelden van valse mails en brieven.

Online daten

Op www.hetccv.nl/dating vindt u allerlei tips om te voorkomen dat u slachtoffer wordt van datingfraude.

Veilig bankieren

Tips om veilig te kunnen internetbankieren vindt u op www.veiligbankieren.nl. Hier staat ook goed uitgelegd op welke manieren fraudeurs allemaal te werk gaan.

Liever iemand spreken?

De Digihulplijn is gratis te bereiken via 0800 - 1508 van maandag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur

Daarom richten criminelen zich vaak bewust op senioren, legt Van der Velden Walda uit. 'Online worden er grote databestanden met persoonlijke gegevens verhandeld. Daar pikken criminelen graag de oudste mensen uit, omdat ze weten dat die sneller toehappen.'

Zelf voorkomen

Met de campagne willen Van der Velden Walda en zijn collega's u bewust maken van deze vormen van criminaliteit. 'Maar dat is niet het enige: we willen vooral ook laten zien dat mensen zelf kunnen bijdragen aan preventie.' De belangrijkste tip die Van der Velden Walda daarvoor heeft: vertrouw op uzelf. 'Mensen kunnen negen van de tien keer heel goed inschatten of gedrag betrouwbaar is of niet. Volg daarom uw onderbuikgevoel. Als iets in u zegt: klopt dit wel, ga ervan uit dat het niet klopt. Stop dan het gesprek.'

Daarnaast is het verstandig om alert te zijn als u e-mails of sms'jes krijgt van bekende bedrijven of organisaties. 'Kijk goed naar het mailadres en de url, de websitelink: u ziet al snel of die er verdacht uitzien. Bijvoorbeeld als het niet eindigt op .nl, maar op .de, .fr of een minder bekende lettercombinatie. En kijk ook goed naar wat ze vragen: organisaties zullen u nooit om inloggegevens vragen.'

Wachtwoorden

Kijk bij twijfel ook op de website van de Fraudehelpdesk. Daar staan talloze actuele voorbeelden van valse e-mails die criminelen rondsturen en andere vernuftige manieren die ze gebruiken. Zo'n link in een sms of e-mail lijkt misschien onschuldig. Maar als u erop klikt, kunnen criminelen software op uw computer installeren, waarmee ze precies kunnen zien wat er allemaal op uw computer staat. Ook kunnen ze dan uw wachtwoorden achterhalen. >>

Verstandig omgaan met wachtwoorden is voor iedere computergebruiker een uitdaging. Ook voor Van der Velden Walda zelf. 'Het is gewoon gedoe om steeds weer een nieuw wachtwoord te moeten kiezen. Helemaal omdat u het liefst meer dan twaalf tekens gebruikt en een combinatie van hoofdletters, kleine letters, getallen en speciale tekens. Probeer daarom iets te kiezen dat dichtbij u ligt: een mooie dichtregel of een lied uit uw favoriete musical.' Een wachtwoordmanager is ook fijn. Dat is een digitaal hulpmiddel waarin u al uw verschillende wachtwoorden kunt opslaan. De wachtwoordmanager logt vervolgens overal voor u in. U hoeft daarmee dus nog maar een wachtwoord op te slaan. Bij de Consumentenbond kwamen vorig jaar de wachtwoordmanagers *IPassword Premium*, *Bitwarden* en *NordPass* als beste uit de test. 'Wat u ook doet: sla in elk geval geen apart word-document op met uw wachtwoorden: als criminelen toegang hebben tot uw computer is dat het eerste waar ze naar zoeken.'

Schaamte

Als u onverhoopt toch slachtoffer wordt van dit soort oplichting: doe dan altijd aangifte. 'Ik weet dat bij veel slachtoffers de schaamte groot is', zegt Van der Velden Walda. 'Ze kunnen zichzelf wel voor hun kop slaan. Maar vergeet niet dat dit echt iedereen kan overkomen. Ook digitaal vaardige jongeren worden vaak slachtoffer.' Door aangifte te doen helpt u de politie. 'Daardoor weten we hoe groot het probleem is. We hebben nu wel wat cijfers over het aantal meldingen - tienduizenden per jaar -, maar die zeggen niet zo veel. We merken dat als er in de media meer aandacht is voor het onderwerp, we ook meer meldingen krijgen. Daarom denken we dat we nog steeds slechts het topje van de ijsberg zien en blijven we mensen aanmoedigen om aangifte te doen.'

DE CAMPAGNE

In de campagnemaand zijn er verspreid over het land vier bijeenkomsten met senioren & veiligheid als thema. U bent daar van harte welkom. Ook besteden gemeenten, lokale media en andere organisaties via sociale media extra aandacht aan dit belangrijke onderwerp. Acteur Kees Hulst is ambassadeur van de campagneweek. In verschillende filmpjes onderzoekt hij samen met Sybren van der Velden Walda de meest voorkomende trucs die criminelen gebruiken. Daarnaast geven ze u tips waarmee u kunt voorkomen dat u slachtoffer wordt. Op www.maakhetzeniettemakkelijk.nl vindt u deze filmpjes terug. Voor meer informatie neem contact op met uw eigen KBO of stuur een e-mail naar redactie@onsmagazine.nl o.v.v. 'Senioren en veiligheid'.

De politie heeft cybercriminaliteit aangemerkt als *high impact crime*, wat betekent dat ze veel aandacht aan de opsporing van deze criminelen besteden. 'Dat is niet makkelijk, omdat de vorm vaak verandert en er ook veel vanuit het buitenland geopereerd wordt. Maar ik kom veel bij regionale rechte teams en ze hebben altijd wel een paar digitale zaken op hun onderzoekslijst staan. Regelmatig lukt het om mensen op te pakken.'

Zelf doen

Nee, de projectleider wil zeker geen mensen bang maken. 'We willen juist laten zien dat u veel zelf kunt doen om te voorkomen dat u slachtoffer wordt van digitale criminaliteit', zegt Van der Velden Walda. U hoeft uw computer en telefoon dus niet weg te doen. 'Juist niet. Als u zich bewust bent van wat er mis kan gaan, dan kunt u er ook zelf iets tegen doen.' ■

'Organisaties zullen u nooit per telefoon of mail om inloggegevens vragen'